

ISO STANDARDI -
važna podrška
održivom poslovanju

Gordana Pejović, PhD

Head of ENVI/Auditing & Compliance

Industries and Environment

SGS Belgrade

SGS

PROFIL GRUPE

- SGS je vodeća svetska kompanija za kontrolisanje, verifikaciju, ispitivanje i sertifikaciju.
- SGS Grupa ima više od 96.000 zaposlenih i upravlja sa preko 2.600 kancelarija i laboratorija širom sveta
- Forbes SGS svrstava u kategoriju najboljih multinacionalnih kompanija iz 2017. godine.
- SGS je rangiran od strane Dow Jones indeksa održivosti kao lider u industriji za 2021. godinu u komercijalnim i profesionalnim uslugama, osmu godinu za redom.

<p>Better governance</p> <p>Read more p23</p> <p>88% customer satisfaction score</p> <p>NEW Sustainable procurement strategy launched</p> <p>NEW sustainable IT action plan to drive SA30 innovation</p> <p>€1bn sustainability-linked revolving credit facility¹</p>	<p>Better society</p> <p>Read more p33</p> <p>29% women in leadership positions</p> <p>14% decrease in Lost Time Incident Rate (LTIR) since 2018</p> <p>CHF 1.45 MIO ESG KPIs embedded into the Long-Term Incentive plan¹</p>	<p>Better planet</p> <p>Read more p45</p> <p>Carbon neutral since 2014</p> <p>39% decrease in CO₂ emissions since 2014</p> <p>6.7% low-emission company vehicles</p> <p>97% renewable energy sourced</p> <p>Committed to Net Zero</p>
---	--	--

Rankings and ratings

 <p>A-, climate management and disclosure, CDP</p>	 <p>Low Risk Sustainalytics</p>	 <p>AAA, MSCI ESG rating</p>	 <p>PRIME rated, ISS ESG Corporate Rating</p>	 <p>Platinum, Ecovadis Sustainability Rating</p>	 <p>Member of Dow Jones Sustainability Indices Powered by the S&P Global CSA of Dow Jones Sustainability Indices (World and Europe)</p>	 <p>FTSE4Good Constituent, FTSE4Good Index 4 consecutive years</p>	 <p>See our reporting data annex for all data</p>
---	--	---	--	---	--	--	--

1. KPIs include women in leadership, CO₂ emissions and safety LTIR.
2. Under the facility, SGS is committed to meeting ambitious targets for the following three sustainability-linked KPIs, which are an integral part of our SA30: (1) CO₂ emissions, (2) women in leadership positions, and (3) Lost Time Incident Rate.

SGS BEOGRAD

- Osnovan 2001. godine kao punopravni član SGS Grupe, od kada počinje brz razvoj i osvajanje novog tržišta u oblasti profesionalnih i specijalizovanih usluga.
- Zapošljava više od 230 kvalifikovanih i iskusnih stručnjaka, i preko 300 stalno angažovanih spoljnih saradnika.
- U sastavu našeg privrednog društva je savremena i vrhunski opremljena laboratorija za ispitivanje poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, sredstava za ishranu bilja, hrane za životinje, nafte i naftnih derivata i određivanje sadržaja nacionalnih markera u naftnim derivatima, akreditovana od strane ATS-a (Akreditacioni broj 01-155) prema standardu SRPS ISO/IEC 17025 za poslove ispitivanja, koja se nalazi u Staroj Pazovi.
- Pored navedene akreditacije, SGS Beograd je akreditovan od strane ATS-a i prema standardima: SRPS ISO/IEC 17020, SRPS ISO/IEC 17021, SRPS ISO/IEC 17024 i SRPS ISO/IEC 17065.

ODRŽIVO POSLOVANJE – ODRŽAVANJE RAVNOTEŽE IZMEĐU DRUŠTVENIH, EKONOMSKIH I EKOLOŠKIH FAKTORA

YOUR SUSTAINABILITY STORY IS CRITICAL TO YOUR REPUTATION.

WINNERS TODAY FOCUSED TOO THE SUSTAINABLE

96% najvećih svetskih kompanija izveštava o održivosti.

SGS

Održivost u poslovanju- ključni pokretači

ZAKONODAVSTVO I
REGULATORNI OKVIRI

ZAINTERESOVANE STRANE-
klijenti, poslovni partneri,
zaposleni, lokalne zajednice..

FINANSIJSKE INSTITUCIJE

Pokretači promena dolaze kako od spoljnih aktera, tako i iznutra, u vidu zahteva potrošača i sve većih regulatornih pritisaka. Vrhunski talenti (posebno mlađe generacije) sve više traže poslodavce čija će poslovna praksa biti u skladu sa njihovim ličnim očekivanjima u domenu održivosti. Klijenti očekuju od kompanija da im ponude održiva rešenja.

Regulative (EU primer)

- **Direktiva EU o nefinansijskom izveštavanju (NFRD 2014/95/EU)** – pokriva oko 11 700 velikih kompanija (kompanije koje se kotiraju na berzi, banke i osiguravajuće kompanije. Zahtevane informacije: ekološka pitanja, socijalna pitanja i tretman zaposlenih, poštovanje ljudskih prava, anti-korupcija, raznolikost u upravnom odboru.

- **Direktiva EU o korporativnom izveštavanju o održivosti (CSRD)**- obim direktive značajno proširen, obuhvatajući oko 49000 kompanija koje posluju na regulisanom tržištu EU. Kompanije počinju da izveštavaju u skladu sa CSRD od 2024. godine (MSP do 1. januara 2026. da se usklade sa zahtevima izveštavanja), u skladu sa EU standardima. Uključivanje principa dvostruke materijalnosti- preciziranje informacija o kojima kompanija izveštava. Neophodna eksterna verifikacija. 2023. godine očekuje se izrada obavezujućih standarda za izveštavanje o održivosti.

Investitori i finansijske institucije

Exhibit 3 Quarterly Global Sustainable Fund Assets (USD Billion)

Source: Morningstar Direct, Manager Research. Data as of 30 June 2022.

- Uredba o izveštavanju o održivom finansiranju (EU 2019/2088), EU Taxonomy
- Evropa- najveće tržište ESG fondova.
- Tokovi u ESG fondove su se više nego udvostručili između 2020. i 2021.
- Investitori prilikom ulaganja i profilisanja kompanije, sve više ocenjuju kako kompanija upravlja ekološkim, socijalnim i upravljačkim rizicima.
- Objavljivanje izveštaja je ključni deo upravljanja klimatskim rizicima i input za ocenjivanje ESG performansi.

DEFINISANJE ESG-A

Stubovi ESG-a

Povezani rizici

 Ekologija/Ekološki	 Društvo/Socijalni	 Upravljanje/Upravljački
<div data-bbox="191 485 394 535">Klimatske promene</div> <div data-bbox="420 485 649 535">Prirodni resursi</div> <div data-bbox="191 556 394 606">Zagađenje i otpad</div> <div data-bbox="420 556 649 606">Environment Opportunity</div>	<div data-bbox="687 485 904 535">Human Capital</div> <div data-bbox="930 485 1146 535">Product Liability</div> <div data-bbox="687 556 904 606">Stakeholder Opposition</div> <div data-bbox="930 556 1146 606">Social Opportunity</div>	<div data-bbox="1184 485 1401 535">Korporativno upravljanje</div> <div data-bbox="1426 485 1630 535">Korporativno ponašanje</div>
Poverenje zainteresovanih strana		
Usklađenost/Usaglašenost		
Reputacija brenda		
<ul style="list-style-type: none"> • Kršenja propisa i kazne • Pristup robi/sirovinama • Upravljanje prirodnim resursima • Odlaganje/čišćenje opasnog otpada i toksičnih hemikalija • Emisije ugljenika, merenje i izveštavanje • Klimatske promene Rizici i prilike 	<ul style="list-style-type: none"> • Radne prakse (npr. različitost plata, diskriminacija, rad dece ili robova) • Zdravlje i bezbednost zaposlenih i proizvoda • Raznolikost 	<ul style="list-style-type: none"> • Prava akcionara • Struktura odbora i nezavisnost • Kompenzacija borda direktora • Računovodstveni standardi, nezavisne revizije

SGS

An aerial photograph of a dense, vibrant green forest. A winding river flows through the center of the forest, reflecting the sky. Mist or low clouds are scattered throughout the scene, particularly in the lower right and upper left areas, creating a soft, ethereal atmosphere. The trees are a mix of various shades of green, from deep forest green to bright, sunlit green.

ISO STANDARDI U ESG KONCEPTU

SGS

General

	ESG Reporting Standards	GRI Standards, CDSB framework SASB, TCFD, UNSDGs
	ESG Associated Policies/Standards	IFC Performance Standards and EHS guidelines CDC ESG Toolkits

Environment

	GHG and Climate Change	ISO14064/14067 CDP, SBTi
	Energy and Water Use	ISO50001/Alliance for Water Stewardship
	Waste and Pollution	ISO14001

Social

	Labour Conditions & pay	SA8000 ILO (International Labour Organisation)
	Occupational Health and Safety	ISO45001
	Community H&S	ISO14001
	Privacy and Data Security	ISO 27001, ISO 27701

Governance

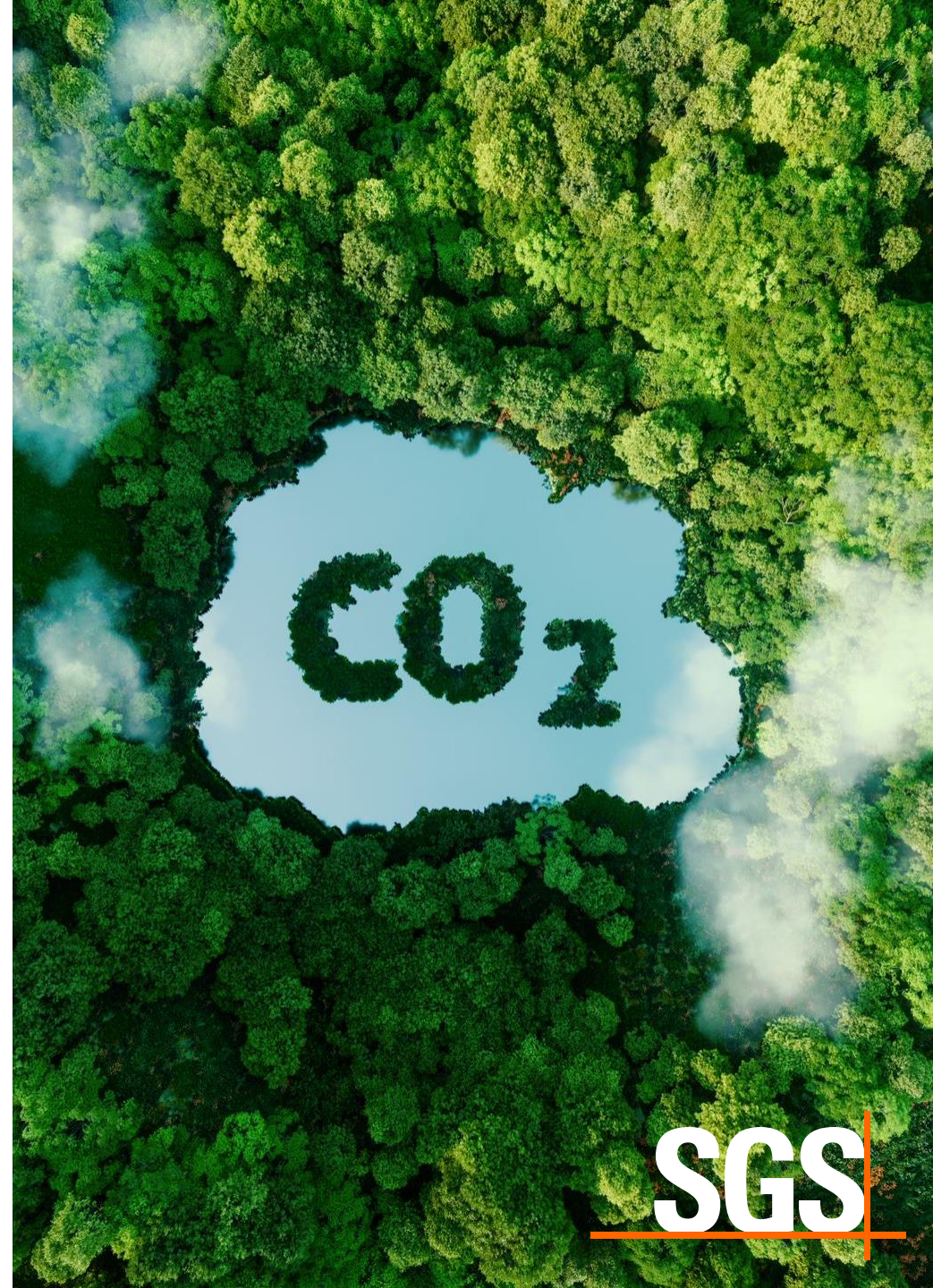
	Anti Corruption	ISO37001
	Internal Control	OECD Principles of Corporate Governance

SGS

SGS

ENVIRONMENT/EKOLOGIJA (E)

ZAHTEVI STANDARDA SERIJE ISO 14000

An aerial photograph of a lush green forest with a circular path. A white text box with orange borders is centered over the path. The text inside the box reads: "YOUR SUSTAINABILITY STORY IS CRITICAL TO YOUR REPUTATION." At the bottom of the image, there is a small orange text box with the text "WINNERS TODAY FOCUS ON THE FUTURE".

**YOUR SUSTAINABILITY
STORY IS CRITICAL TO
YOUR REPUTATION.**

- **CARBON FOOTPRINT** studija - izrada i verifikacija
- **LCA Studija** - izrada i verifikacija prema standardima ISO 14040 i ISO 14044
- **EPD-** Izrada i verifikacija ekološke deklaracije proizvoda prema ISO standardu 14025
- **EKODIZAJN**
- **WATER FOOTPRINT-** verifikacija prema ISO 14046
- **EKOLOŠKE OZNAKE I DEKLARACIJE** - potvrđivanja usaglašenosti sa standardom ISO 14021
- Ažuriranja sistema upravljanja životnom sredinom u skladu sa standardom ISO 14009

CARBON ZERO STRATEGIJA

1. MAPIRANJE

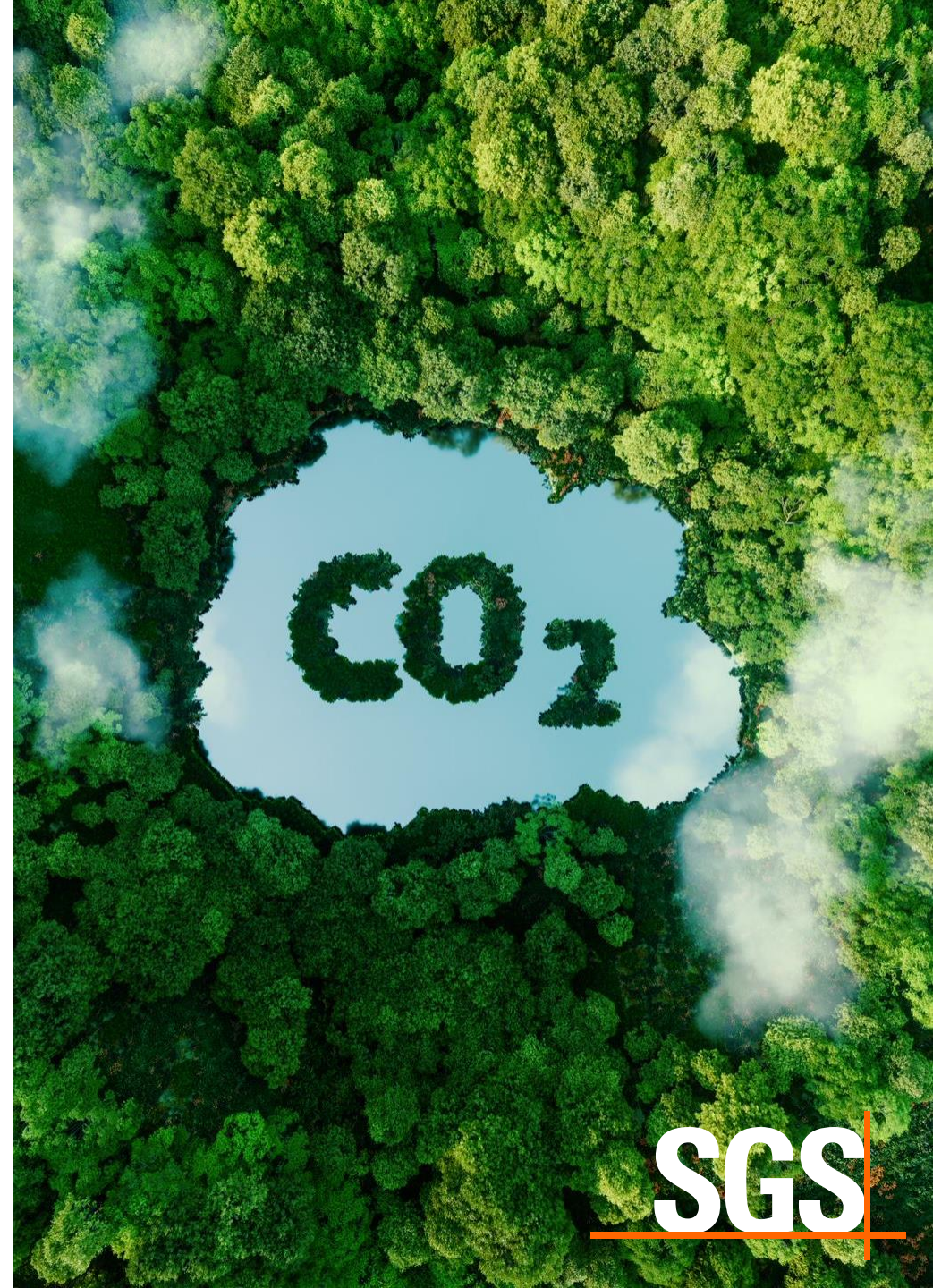
- Merenje organizacionog uticaja na emisije GHG prema standardu ISO 14064-1 i verifikovanje rezultata od strane akreditovanog tela - izrada i verifikacija studije CFP.

1. CARBON MANAGEMENT

- Definisane strategije smanjenja, koja je zasnovana na specifičnim projektima organizacije i pristupu dekarbonizacije sektora

2. SMANJENJE

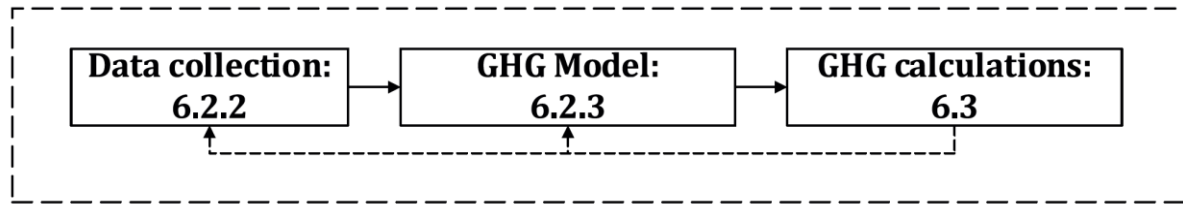
- Javno demonstrirati dostignuto smanjenje GHG emisija kroz nezavisnu procenu treće strane projekata i rezultata

CARBON FOOTPRINT STUDIJA

ISO 14064-1 podrazumeva zahteve za dizajn, razvoj, upravljanje, izveštavanje i verifikaciju GHG inventara organizacije. Vršiti se kvantifikacija direktnih (kategorija 1) i indirektnih emisija (kategorije 2,3,4,5,6).

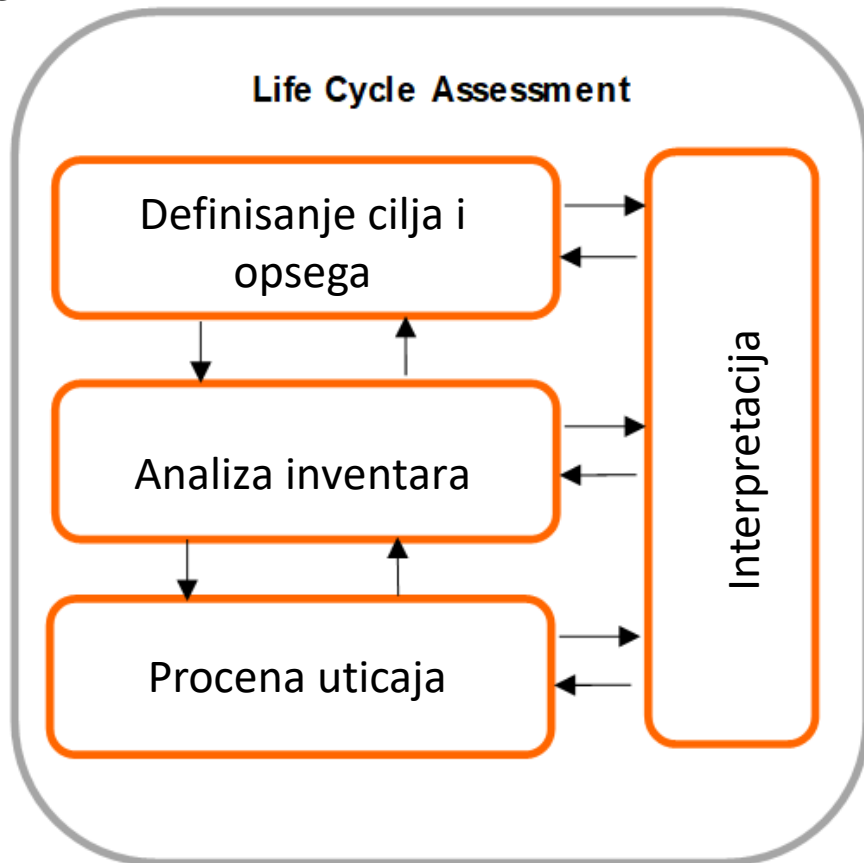
GHG kategorije inventara (prateći ISO 14064-1):

- 1) direktne GHG emisije i uklanjanja
- 2) indirektno GHG emisije od uvezene energije
- 3) Indirektno GHG emisije - transport
- 4) indirektno GHG emisije – proizvodi koje organizacija koristi
- 5) Indirektno GHG emisije koje se vezuju za upotrebu proizvoda organizacije
- 6) Indirektno GHG emisije iz drugih izvora

CARBON FOOTPRINT STUDIJA

Carbon Footprint proizvoda (ISO 14067)- zbir GHG emisija i uklanjanja u sistemu proizvoda, izraženih kao CO₂ ekvivalenti i baziranih na proceni životnog ciklusa, koristeći jedinstvenu kategoriju uticaja na klimatske promene.

An aerial photograph of a winding asphalt road that forms a large, irregular loop through a dense, lush green forest. The road is a light grey color, contrasting with the vibrant green of the trees. A small, colorful object, possibly a person or a vehicle, is visible on the road near the bottom right of the loop. The forest is thick and covers the entire area around the road.

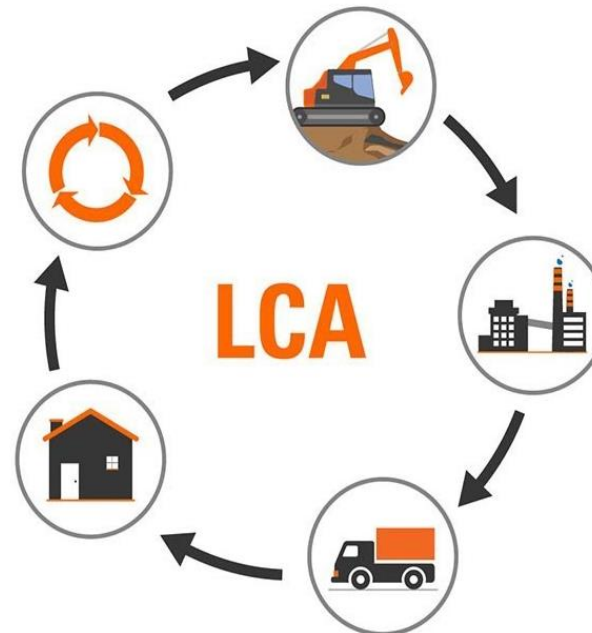
Lifecycle Assessment studija (LCA)

LIFE CYCLE ASSESSMENT

- **SRPS ISO 14040:2008**; *Upravljanje zaštitom životne sredine - Ocenjivanje životnog ciklusa - Principi i okvir*
- **SRPS ISO 14044:2009**; *Upravljanje zaštitom životne sredine - Ocenjivanje životnog ciklusa - Zahtevi i uputstva za primenu*

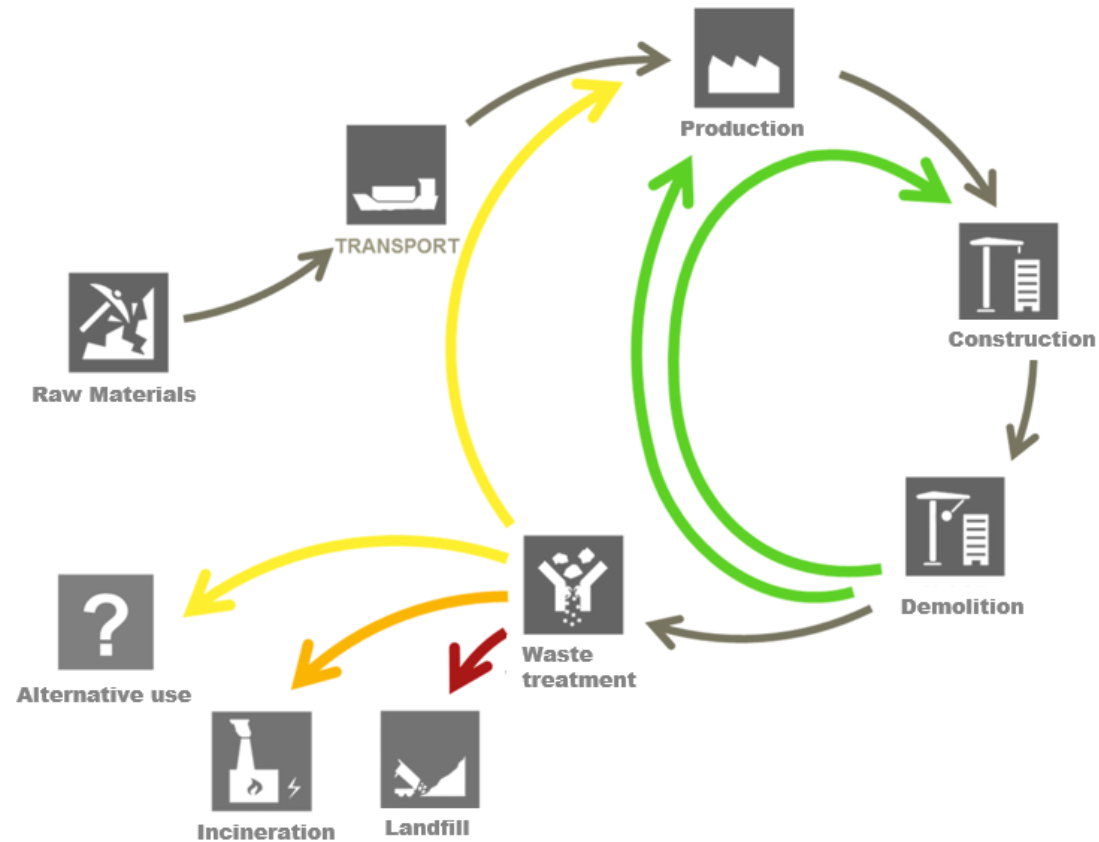

LIFE CYCLE ASSESSMENT

- Cilj LCA: kvantifikacija uticaja proizvoda na životnu sredinu tokom celog životnog ciklusa

LIFE CYCLE ASSESSMENT

Kategorije uticaja:

- Iscrpljivanje resursa
- Emisije:
  - Globalno zagrevanje
  - Zakiseljavanje
  - Eutrofikacija
  - Oštećenje ozonskog omotača
- Upotreba energije
- Upotreba vode
- Otpad

Carbon Footprint

Uticaji na životnu sredinu

Dodatni indikatori za upotrebu energije/materijala

LIFE CYCLE ASSESSMENT

- Glavne primene LCA:
  - Ekološka deklaracija proizvoda (EPD)
  - Carbon Footprint proizvoda (ISO 14067)
  - Uvid u ključne uticaje i prilike za održivi razvoj proizvoda
  - Poređenje proizvoda / procesa / scenarija

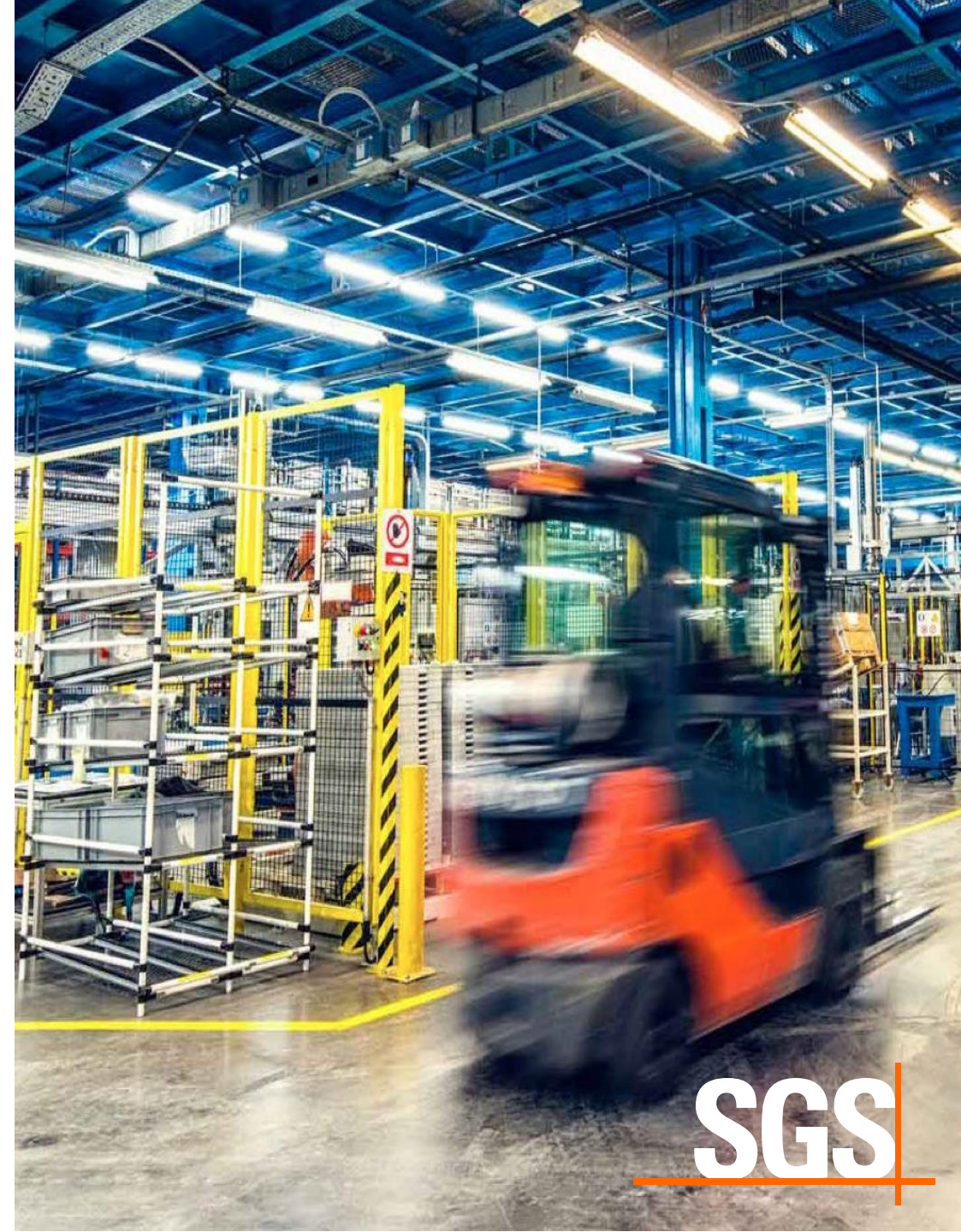

EKOLOŠKA DEKLARACIJA
PROIZVODA (EPD)

EKOLOŠKA DEKLARACIJA PROIZVODA (EPD)

- **ISO 14025:2010-** *Environmental declaration - type III principles and procedures*
- *Product Category Rules (PCR)*
- EPD je dokument koji sadrži objektivne, uporedive i kredibilne **informacije o ekološkim performansama proizvoda** tokom njegovog životnog ciklusa.
- Informacije imaju isključivo informativni karakter, od velikog značaja za komunikaciju svim zainteresovanim stranama.

EKOLOŠKA DEKLARACIJA PROIZVODA (EPD)

- EPD se validira od strane eksternog stručnjaka.
- SGS pruža usluge izrade, kao i akreditovanu uslugu nezavisne verifikacije ekološke deklaracije proizvoda. Proces verifikacije podrazumeva analizu dokumenata (LCA i EPD), proveru na proizvodnom mestu, kao i razmatranje i potvrđivanje usklađenosti ekološke deklaracije proizvoda.

Standard
ISO 14025:2006

Sertifikacija

 EPD®

SGS

**SOCIAL/ DRUŠTVENI
ASPEKTI (S)**

SOCIJALNI KRITERIJUMI

- Kako organizacija upravlja odnosima sa:
  - Zaposlenima, dobavljačima.
  - Kupcima, zajednicom.

- Politika kompanije o:
  - Raznolikosti, inkluziji, seksualnom uznemiravanju, angažovanju zaposlenih.

- Izjava o misiji kompanije tvrdi da:
  - Doprinosi društvenoj zajednici.
  - Angažuje i pruža odgovore kupcima.
  - Brine o ljudskim pravima i radi u dobrotvorne svrhe.

ISO I OSTALI STANDARDI PRIMENLJIVI ZA SOCIJALNE KRITERIJUME ESG

Social

Labour Conditions & pay	SA8000 ILO (International Labour Organisation)
Occupational Health and Safety	ISO45001
Community H&S	ISO14001
Privacy and Data Security	ISO 27001, ISO 27701

- Standard **SA8000** je vodeći svetski program društvene sertifikacije.
- **BSCI** obezbeđuje sistem koji pomaže kompanijama da postepeno poboljšavaju uslove rada u svom lancu snabdevanja.
- **SMETA** je jedna od najčešće korišćenih metodologija u svetu za proveru društvene odgovornosti. Pruža globalno priznat način za procenu odgovornih aktivnosti u lancu snabdevanja, uključujući radnička prava, zdravlje i bezbednost, životnu sredinu i poslovnu etiku.

GOVERNANCE/ UPRAVLJAČKI ASPEKTI (G)

- Kriterijumi upravljanja bave se liderstvom kompanije, transparentnošću i odgovornošću.
- Iz perspektive ESG-a, dobro upravljanje se odnosi na ljude u najvišem nivou rukovođenje i na to kako oni efikasno izvršavaju svoje odgovornosti, poštujući procese za postizanje željenih ciljeva.

Governance

Anti Corruption
Internal Control

ISO37001

OECD Principles of Corporate Governance

UPRAVLJAČKI ASPEKTI

- **Odgovornost:** Davanje ljudima (članovima odbora) ovlašćenja i odgovornosti za donošenje odluka i za koje će se smatrati odgovornim.
- **Usklađivanje:** Odnosi se na osiguranje usklađenosti interesa među svim zainteresovanim stranama.
- Neke od ključnih karakteristika efektivnog korporativnog upravljanja mogu biti:
  - Liderska uloga rukovodstva i akcenat na svrhu kompanije.
  - Podela odgovornosti.
  - Sastav, sukcesija i evaluacija.
  - Revizija, rizik i interna kontrola.
  - Naknada.

- ISO 37001 na logičan način definiše kako sistem za upravljanje protiv mita može funkcionisati.
- **Pošto je to standard zasnovan na riziku, analiza rizika igra posebnu ulogu.**
- Rizici se identifikuju, analiziraju i ocenjuju kako bi se utvrdili zahtevi za usklađenost i uspostavile kontrole.
- **„Due diligence“ je takođe centralni aspekt, posebno u razmatranju poslovnih partnera.**
- Ovo je ključna oblast u pogledu mita i korupcije.
- Takođe, treba naglasiti značaj i zaštitu uzbunjivača.

Izveštavanje i komunikacija

Mapping of Main Standards on Corporate Sustainability Reporting & Disclosures

→ Requirements

↔ Complementarity / Collaboration

--- Merger

From a *rather financial materiality focus*...

...to a « *double materiality* » approach

Global Sustainability Frameworks
(definition, principles, goals...)

Regional / National Regulations
(disclosure obligations)

US SEC

UK, NZ, CAN...

EU Taxonomy
EU CSRD (replacing current NFRD)

ESG/Sustainability reporting Standards
(reporting principles & metrics)

Climate reporting Standards
(reporting principles & metrics)

Integrated Reporting Initiatives
(incl. multi-capitals models)

Other academic integrated models:
CARE, LIFTS, Economics of Mutuality, HARVARD Impact Weighted Accounts...

1. Identifikacija uticaja

2. Procena materijalnosti
i mapiranje duž lanca snabdevanja

3. Angažovanje zainteresovanih strana

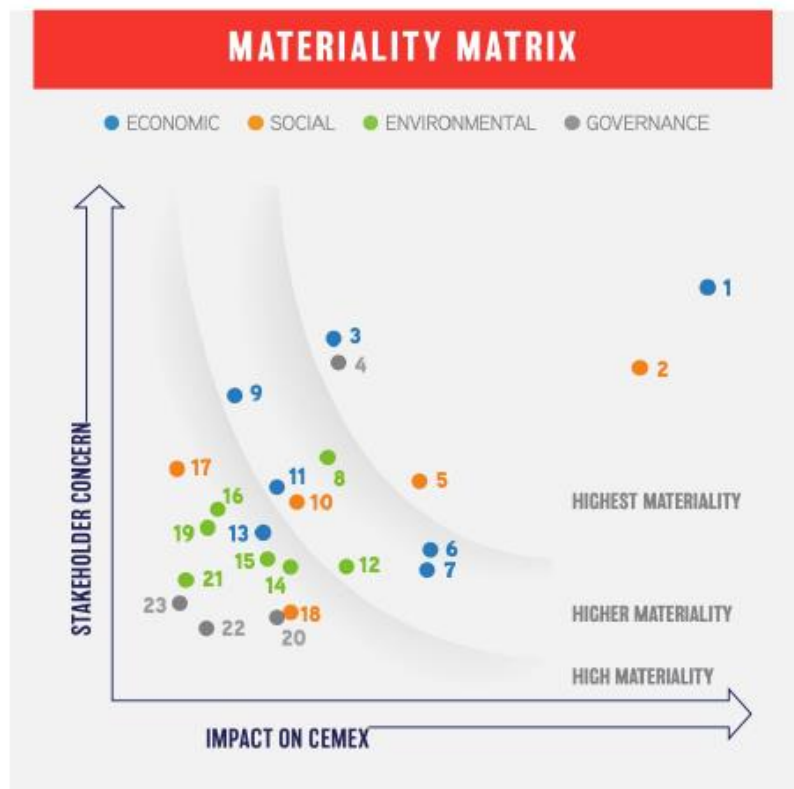
4. Akcioni plan i strategija

5. Izveštaj održivosti

6. Praćenje napretka
i kontinualno unapređenje

Identifikacija ključnih ESG uticaja- materijalnih tema

- 1 Customer Experience and Satisfaction
- 2 Health and Safety
- 3 Product Quality and Innovation
- 4 Business Ethics and Transparency
- 5 Employee Engagement and Development
- 6 Growth in Existing Markets and Countries
- 7 Return on Capital Employed
- 8 Environmental and Air Emissions Management
- 9 Transport and Logistics Optimization
- 10 Local Community Development
- 11 Products and Solutions for Sustainable Construction
- 12 CO₂ Management Strategy
- 13 Direct Economic Impact on Stakeholders
- 14 Energy Sourcing, Efficiency and Cost
- 15 Materials Recycling and Circular Economy
- 16 Biodiversity Preservation
- 17 Supplier Management
- 18 Public Affairs and Stakeholder Engagement
- 19 Water Management
- 20 Corporate Governance
- 21 Waste Management
- 22 Risk Management
- 23 Human Rights

An aerial photograph of a golf course and coastline. The top half shows a lush green golf course with a circular green and a sand trap. The bottom half shows a rocky coastline with waves crashing against the shore. A large orange parallelogram is overlaid on the center of the image.

Hvala!

WWW.SGS.RS

WHEN YOU NEED TO BE SURE.

SGS